

Underlag för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken

Anläggande och drift av solpark på del av fastigheterna Dalby 1:18 samt Dalby 1:80 i Askersunds kommun, Örebro län.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Sökande:	Mårsätters Gård Org. nr 720312–0238 Andreas Ohlson 696 96 Zinkgruvan
Konsult:	Structor Miljöpartner AB Kungshagsvägen 3a, 611 35 Nyköping
Uppdragsnamn:	Dalby Solpark
Uppdragsnummer:	9105
Datum:	2025-03-26
Uppdragsledare:	Maria Külen Solgård
Handläggare:	Martin Alstermark och Lina Törnqvist
Granskare:	Kajsa Andersson
Status:	Slutversion

Underlag

Kartor framtagna av Structor Miljöpartner AB om inget annat anges.
Bilder och illustrationer är tillhandahållna av sökanden om inget annat anges.
För bakgrundskartor gäller © Lantmäteriet om inget annat anges.
Övrig geografisk information kommer från: Länsstyrelsens geodatakatalog,
Riksantikvarieämbetet, SGU, Skogsstyrelsen, Artportalen, Naturvårdsverket, med flera.

Sammanfattning

Den enskilda firman, Mårsätters Gård avser uppföra en solpark på del av fastigheterna Dalby 1:18 samt Dalby 1:80 i Askersunds kommun, Örebro län. Verksamhetens syfte är att producera nödvändig förnybar, fossilfri el till såväl det allmänna elnätet, inom elområde SE3, som Mårsätters Gård under en förväntad drifttid på cirka 40 år. Dalby Solpark förväntas kunna producera uppskattningsvis cirka 6 GWh/år, vilket motsvarar den årliga förbrukningen av hushållsel för cirka 1 200 hushåll.

Verksamhetsområdet utgörs idag huvudsakligen av bruksningsvärd, men lågproduktiv, jordbruksmark av klass 3 enligt den äldre nationella åkermarksklassificeringen. En mindre del utgörs av produktiv skogsmark utan kända naturvärden. I direkt anslutning till verksamhetsområdet finns Dalby nätstation med bekräftad tillgänglig kapacitet att motta solparkens effekt, vilket gör aktuell lokalisering unik då solparken kan mycket tids- och kostnadseffektivt anslutas till det allmänna elnätet.

På platsen samt i närområdet finns få motstående intressen eller utpekade värden. Utifrån en sammanvägd bedömning anses den aktuella verksamheten vara förenlig med 2 och 3 kap. MB då den inte bedöms medföra skada eller olägenhet av väsentlig betydelse för miljön eller människors hälsa och säkerhet. Lokaliseringen av verksamheten har även utretts och bedöms vara förenlig med kraven i 3 kap. 4 § MB.

Tidigare anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § MB

Aktuell verksamhet har tidigare lämnat in en anmälan om samråd¹ till Länsstyrelsen i Örebro län (länsstyrelsen) varvid det beslutades den 28 oktober 2024 att förbjuda den anmälda solparken. Huvudsaklig motivering till beslutet var att inlämnad lokaliseringsutredning inte var tillräcklig för bedömningen av att intresset av elproduktion enligt den anmälan ska ges företräde framför intresset av att bevara jordbruksmarken. Vid länsstyrelsens tillämpning av bestämmelserna i 3 kap. 1 och 4 §§ MB kunde anläggningen, utifrån det då befintliga underlaget, inte tillåtas. Verksamhetsutövaren har utifrån detta valt att inkomma med en ny anmälan om samråd med kompletterande uppgifter samt utvecklat underlag i det nu aktuella ärendet.

Inom ramen för tidigare anmälan om samråd utfördes även en arkeologisk utredning² motsvarande steg 1 enligt 2 kap. 11 § kulturmiljölagen, varvid det beslutades att inga ytterligare åtgärder erfordras enligt samma lag.

¹ Se ärende med länsstyrelsens diarienummer 1759–2023.

² Se ärende med länsstyrelsens diarienummer 431-3806-2023.

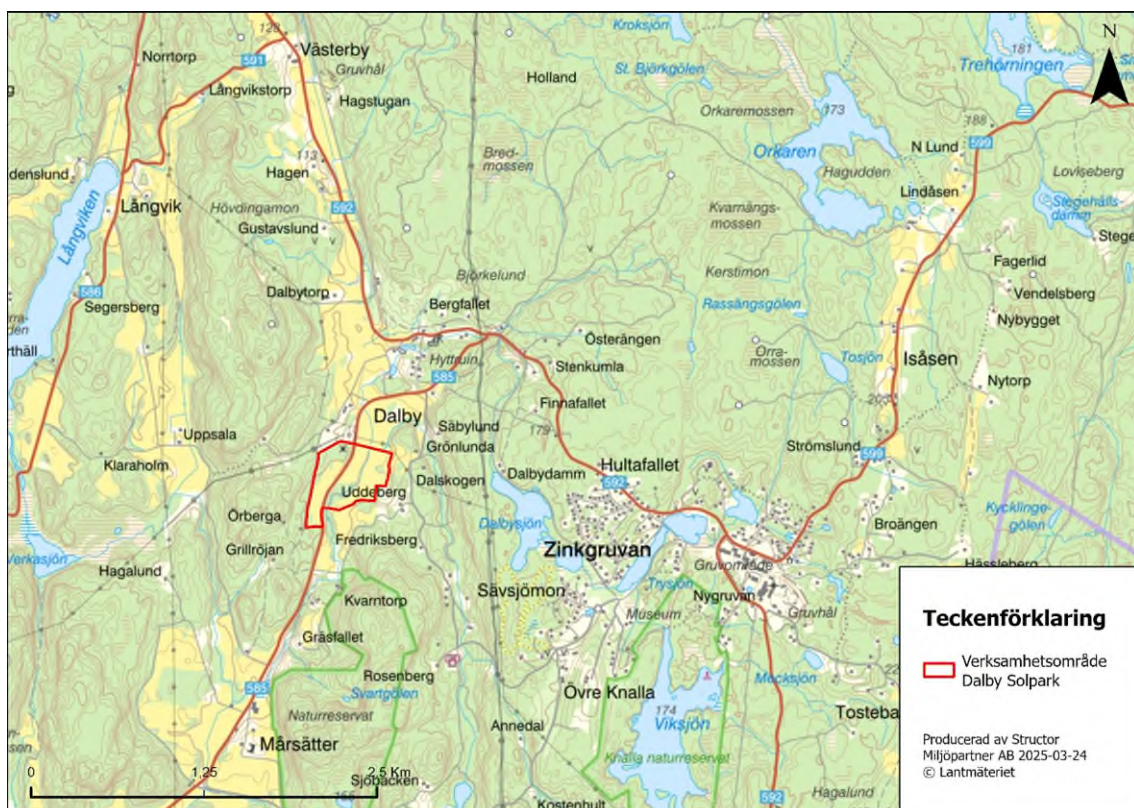
Innehåll

1. Inledning.....	6
1.1. Syfte	6
1.2. Verksamhetens omfattning.....	6
1.3. Förnybar energi - ett väsentligt samhällsintresse.....	7
1.4. Tidplan.....	7
1.5. Samlad bedömning	7
2. Den planerade verksamheten	8
2.1. Utformning av Dalby Solpark.....	8
2.2. Solpaneler och tillhörande tekniska installationer	9
2.3. Nätanslutning	10
2.4. Stängsling och interna servicevägar	10
2.5. Genomförande	11
2.6. Drift och skötsel för stärkt biologisk mångfald.....	12
3. Lokalisering	12
3.1. Områdesbeskrivning	12
3.2. Plansituation och regionala strategier	13
3.3. Val av plats	14
3.4. Praxis och vägledning	14
3.5. Alternativredovisning	15
4. Påverkansbedömningar.....	26
4.1. Areella näringar – Jordbruk.....	26
4.2. Landskapsbild	28
4.3. Kulturmiljö.....	29
4.4. Rekreation och friluftsliv	30
4.5. Naturmiljö	31
4.6. Vattenmiljö.....	32
4.7. Hälsa och säkerhet.....	32
4.8. Sammanställning av åtagna försiktighetsåtgärder	33
4.9. Verksamhetens förhållande till miljömål.....	33
5. Referenser.....	35
6. Bilagor	36

1. INLEDNING

1.1. Syfte

Den enskilda firman, Mårsätters Gård (org. nr 720312–0238), avser uppföra en solpark på del av fastigheterna Dalby 1:18 samt Dalby 1:80 i Askersunds kommun, Örebro län. Verksamhetsområdets lokalisering visas i Figur 1 nedan. Verksamhetens syfte är att producera förnybar, fossilfri el till såväl det allmänna elnätet, inom elområde SE3, som till Mårsätters Gård.

Figur 1: Karta som visar verksamhetsområdets lokalisering.

Aktuell handling utgör underlag för anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § MB avseende anläggande och drift av en ny solpark för produktion av förnybar el. Underlaget omfattar en beskrivning av påverkan på riksintressen, areella näringar, natur-, vatten- och kulturmiljö samt rekreation och friluftsliv för den planerade solparken.

1.2. Verksamhetens omfattning

Enligt 12 kap. 6 § miljöbalken (MB) ska en anmälan för samråd göras för verksamheter och åtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön. Anläggande av en solpark

med tillhörande tekniska byggnader samt installationer är varken tillstånds- eller anmälningsskydd enligt miljöprövningsförordningen (2013:251). Bygglovspliktiga tekniska byggnader, såsom transformatorer, hanteras i ett senare skede hos Askersunds kommun i samband med detaljprojektering.

1.3. Förnybar energi - ett väsentligt samhällsintresse

Den planerade verksamheten medför en ökning av omvandlad solenergi till för människan brukbar förnybar energi. Produktion av förnybar energi är att betrakta som ett väsentligt samhällsintresse enligt domar från Mark- och miljööverdomstolen.³ Därutöver bekräftas det att förnybar energi anses utgöra ett väsentligt samhällsintresse i EU-förordningen 2022/2577 jämte EU:s direktiv 2018/2001. Av denna reglering framgår bland annat att planering, uppförande och drift av kraftverk och anläggningar för förnybar elproduktion kan antas vara av övervägande samhällsintresse samt av vikt för människors hälsa och säkerhet vid avvägningen av rättsliga intressen i det enskilda fallet.

Dalby Solpark kommer också kunna bidra till att mildra den kraftiga effektbrist som råder i Sverige, främst inom elområde SE3 och SE4.

1.4. Tidplan

Byggnationsstart av solparken planeras till vår/sommar 2026. Start av byggnationen kan eventuellt behöva justeras beroende på olika faktorer såsom detaljprojektering och bygglov eller andra tillstånd som kan erfordras för att säkra verksamhetens tillåtlighet. Anläggningsfasen bedöms fortgå under cirka 3–6 månader. Efter cirka 40 år förväntas anläggningens tekniska livslängd vara uppnådd varvid solparken kommer att avvecklas och verksamhetsområdet återställas.

1.5. Samlad bedömning

Projektet berörs av följande intressen:

- Jordbruksmark, 3 kap. 4 § MB
- Generellt biotopskydd, 7 kap. 11 § första stycket MB
- Riksintresse Värdefulla ämnen och material, 3 kap. 7 § MB

På platsen samt i närområdet finns få motstående intressen eller utpekade värden, och solparken bedöms inte medföra ett väsentligt bortfall av livsmedelsproduktion. Solparker är dessutom tillfälliga installationer som inte gör permanenta och oåterkalleliga ingrepp på marken. Utifrån en sammanvägd bedömning anses den aktuella verksamheten vara

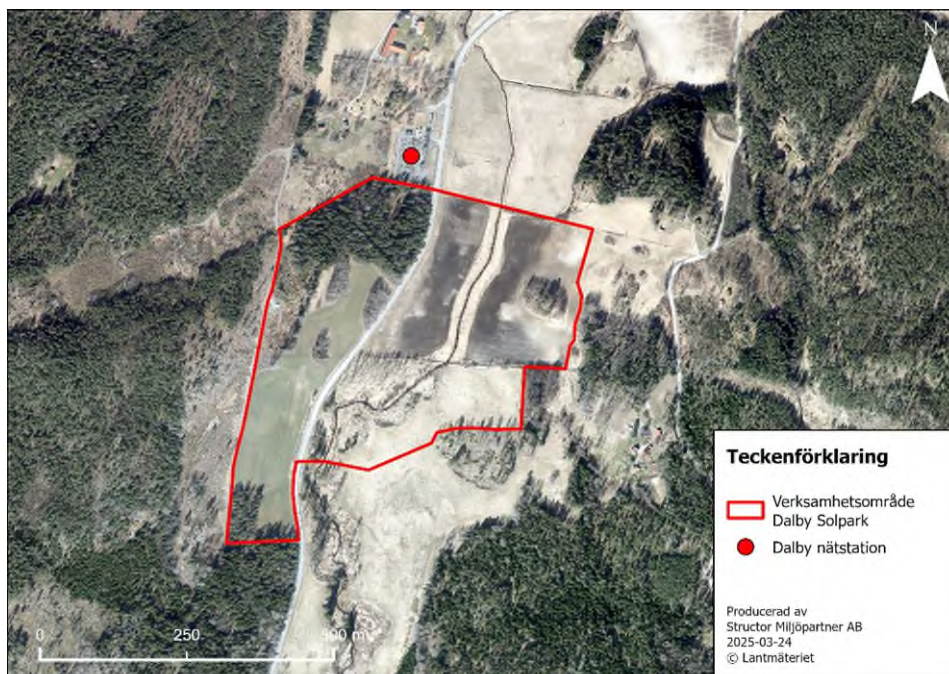
³ Se Mark- och miljööverdomstolens avgöranden den 22 november 2023 i mål nr M 1026–22 samt M 15064–21.

förenlig med 2 och 3 kap. MB då den inte bedöms medföra skada eller olägenhet av väsentlig betydelse för miljön eller människors hälsa och säkerhet. Verksamheten bedöms även vara förenlig med kraven i 3 kap. 4 § MB. Efter anläggningen avvecklats och marken återställt är det möjligt att återgå till den, förvisso begränsade, jordbruksverksamhet som bedrivs på platsen idag.

2. DEN PLANERADE VERKSAMHETEN

2.1. Utformning av Dalby Solpark

Enligt Figur 2 nedan är verksamhetsområdet beläget på vardera sida av väg 585, och uppgår till en sammanlagd yta om cirka 23 hektar, varav totalt cirka 14-15 hektar kommer anläggas med solpaneler och tillhörande installationer. Exakt placering samt utformning av solparken beslutas i samband med detaljprojektering. Med den tänkta omfattningen av solparken förväntas anläggningen ha en installerad effekt på cirka 7 MW vilket ger en uppskattad elproduktion på uppskattningsvis 6 GWh/år. Detta motsvarar i sin tur den årliga förbrukningen av hushållsel för cirka 1 200 hushåll.⁴

Figur 2: Vy över solparkens verksamhetsområde om cirka 23 hektar.

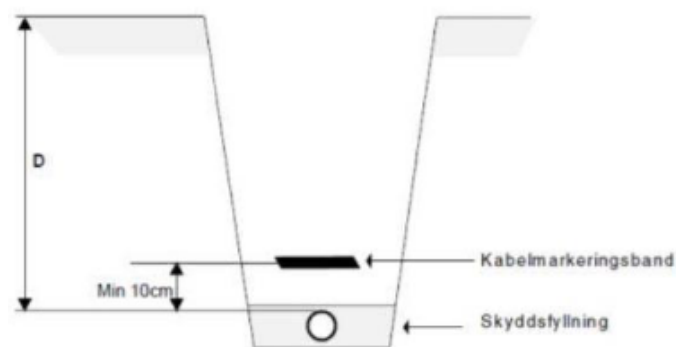
⁴ Baserat utifrån att den genomsnittliga årliga förbrukningen av hushållsel ligger på cirka 5 000 kWh.

2.2. Solpaneler och tillhörande tekniska installationer

Solparker består av flera solpaneler placerade i raka, parallella rader. Solpanelerna placeras på upphöjda stativ, cirka 80 centimeter ovanför markytan, på stålprofiler som vanligtvis förankras i marken genom pålning. Den totala höjden ovan mark förväntas bli cirka 3 meter. Förankringstekniken resulterar i ett minimalt avtryck på markytan.

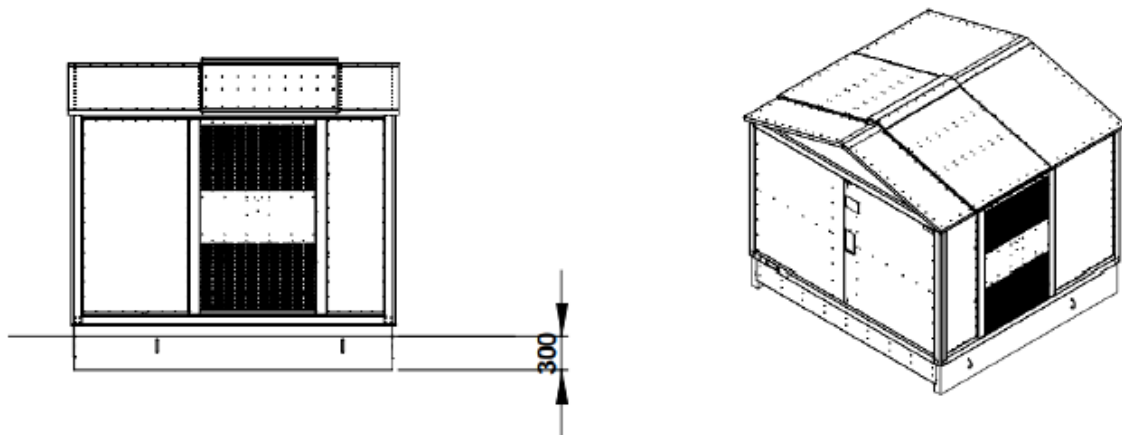
Anläggningen är tänkt att bestå av paneler av typen *Longi Bifacial 540W* eller liknande. Solpaneler kan producera elektricitet i både direkt och indirekt ljus – året runt. De solpaneler som förväntas användas i Dalby Solpark är dessutom av typen ”*Bifacial*”, vilket innebär att de absorberar ljus från både fram och baksidan. Denna typ av solpanel kan alltså fånga ytterligare solljus, särskilt i miljöer med reflekterande ytor såsom snö under vinterhalvåret.

Solpanelerna är sammankopplade med kablar, vilka löper på baksidan av panelerna. Panelgrupper kopplas samman till en växelriktare som omvandlar likströmmen till växelström som i sin tur kan transformeras via en transformatorstation till elnätets spänningsnivå. Förbindelse mellan panelgrupperna sker via markförlagd kabel i s.k. kabelschakt, se principskiss i Figur 3 nedan. Kablarna förläggs på ett minsta djup (D) om 0,4 meter. Kablarna kopplas slutligen ihop i anslutningspunkten till överliggande nät.

Figur 3: Principskiss över kabelschakt.

Transformatorställverk, se Figur 4 nedan, behövs för att kunna leverera den producerade elen till det överliggande nätet. Denna tekniska byggnad, som är bygglovspliktig enligt 9 kap. 2 § PBL, är prefabricerad och lyfts på plats på en enkel gjuten grund. Placeringen förväntas förläggas utmed väg 585 i närheten av nätanslutningspunkten.

Figur 4: Principskiss över transformatorställverk.

2.3. Nätanslutning

Solparken kommer att anslutas till den mycket närliggande Dalby nätstation belägen alldeles strax norr om verksamhetsområdet. Nätägare är Vattenfall Eldistribution AB. Nätägaren har bekräftat att det finns tillgänglig kapacitet i nätstationen eftersom det finns ett ledigt så kallat "fack", vilket är mycket ovanligt, se Bilaga 1. Detta faktum reducerar kostnaden för anslutningen avsevärt samtidigt som hanteringen av anslutningen kommer ta kortare tid än vid vanliga anslutningsärenden. Vidare är detta av stor vikt för anläggningar av denna mer begränsade storlek då anslutningsavgifter, och kostsamma längre kabeldragningar, medför att mindre projekt inte kan bära sig rent ekonomiskt.

2.4. Stängsling och interna servicevägar

Anläggningen kommer förses med 2,2–2,4 meter högt industristängsel i enlighet med branschstandard för att förhindra intrång från obehöriga. Avstånd från staket till närmsta solpaneler är vanligtvis cirka 5 meter vilket möjliggör vändning med mindre fordon. Stängslet kommer utformas med avstånd till marken under den nedersta delen för att möjliggöra för småvilt att passera, vilket minskar anläggningens barriäreffekter.

I största möjliga mån utnyttjas befintliga vägar för tillgänglighet vid skötsel av solpanelerna samt transport av utrustning. Vid behov kan anläggning av mindre grusvägar med en bredd av cirka 3–4 meter behöva anläggas. Vägarna kan tas bort i samband med avveckling.

Terrängkörning kan komma att ske i samband med byggande och underhåll av anläggningen samt vid skötsel av mark. Om dispens skulle krävas kommer detta hanteras separat från aktuellt ärende.

2.5. Genomförande

Anläggningsfasen

Anläggningsfasen förväntas ha en varaktighet på cirka 3–6 månader och kommer utföras med entreprenadmaskiner. Under byggnationen genomförs följande huvudsakliga aktiviteter, som omfattar arbete inom verksamhetsområdet samt transport till och från området:

- Mindre markförberedelser och avverkning
- Anläggning av ytor för transformatorstationer, materialupplag och ev. interna servicevägar
- Kabelförläggning
- Pålning av stålprofiler och installation av stålställningar
- Montage av solpaneler
- Installation av övriga tekniska komponenter såsom växelriktare
- Etablering av transformatorer
- Anläggande av stängsel och grindar
- Insådd av ängsfrön och andra åtgärder för främjande av biologisk mångfald

En mindre ökning av trafiken till och från området är att vänta till följd av anläggningsarbetet. Normalt sett utförs anläggningsarbeten endast mellan kl.07-18 på vardagar samt kl.09-18 på lördagar, och kommer ske i enlighet med Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15).

Driftsfasen

I och med etableringen av solparken kommer det att skapas en förväntad elproduktion på upp till cirka 6 GWh per år. Förutom elproduktion kan aktiviteter såsom service av solpaneler eller annan teknisk utrustning, och löpande skötsel av växtlighet väntas ske.

Anläggningen förväntas inte ge upphov till miljöskador genom utsläpp av giftiga ämnen eller annan markpåverkan. Något behov avfallshantering förväntas inte heller uppstå under driftsfasen. Vidare är solparker en tyst anläggning under driftsfasen som med god marginal innehåller Naturvårdsverkets riktvärden för industribuller.

Avvecklingsfasen

Anläggningen har en förväntad livslängd på cirka 40 år. Efter detta kan solparken demonteras och området kan återställas till dess ursprungliga skick så som det var innan etableringen av solparken. Borttagandet av solpanelerna kommer inte att påverka

markytan nämnvärt. Eventuellt anlagda interna servicevägar tas bort vid behov. Utöver att anläggningens komponenter kommer återvinnas, bedöms det även finnas en möjlighet att sälja delar av solcellssystemet för installation någon annanstans i framtiden för att främja cirkuläritet. Om 40 år antas solcellssystemet kunna fortsätta att fungera och kunna producera el, men med en minskad effektivitet.

I samband med nedmonteringen av solparken är en liknande transportaktivitet som under anläggningsfasen att vänta.

2.6. Drift och skötsel för stärkt biologisk mångfald

Med hänsynsfull planering, anläggning och förvaltning kan solparker generera positiva värden för biologisk mångfald samt bidra med nödvändiga ekosystemtjänster. Då nuvarande markanvändning främst utgörs av åkermark kommer miljöpåverkan avseende exempelvis jordbearbetning, gödsling samt eventuell användning av bekämpningsmedel att upphöra. Markens långsiktiga brukbarhet kommer inte påverkas negativt samtidigt som en positiv utveckling av mullhalt och marklevande organismer kan antas. Angränsande jordbruksverksamheter kan även gynnas av verksamheten då solparkernas grönstrukturer enligt forskningsstudier påvisats bland annat locka pollinatörer i en märkbar utsträckning (Solar Energy UK 2023).

För Dalby Solpark planeras insådd av blomsteräng, främjande av bin och andra nyttoinsekter för gynnande av biologisk mångfald. Marken skulle också kunna användas för produktion av djurfoder eller energiändamål, eller för fårbeta inom en inhägnad. Val av insådd föreslås utgöras av lokalt förekommande/inhemska arter som bör tas fram i samråd med en naturvårdsexpert. Grönyteskötsel kommer ske regelbundet, cirka 1–2 gånger per år. Där så är möjligt sker klippning med lättare traktor, i övrigt manuellt med röjsåg. Avståndet mellan panelraderna möjliggör för maskinell grönyteskötsel.

3. LOKALISERING

3.1. Områdesbeskrivning

Dalby/Zinkgruvan, Askersunds kommun

Verksamhetsområdet utgör idag en del av ett sammanhängande jordbrukslandskap som omges till allra största del av kraftigt kuperad skogsmark som främst domineras av bland annat tallskog och lövblandad barrskog. Cirka 0,5–1 kilometer norr om verksamhetsområdet återfinns mer sammanhållande bostadsbebyggelse. Vidare återfinns

Zinkgruvan tätort samt intilliggande gruvområde cirka 1,5–3 kilometer öster om verksamhetsområdet.

Riksintressen och skyddade områden

Områden som är utpekade som riksintressen ska enligt 3 kap. 6 § MB ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön. Aktuell lokalisering omfattas inte av något riksintresse enligt 3 kap. 6 § MB. Däremot omfattas verksamhetsområdet av riksintresset för värdefulla ämnen eller material, *Zinkgruvan*, enligt 3 kap. 7 § andra stycket MB. Sådana riksintressanta områden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra utvinningen av värdefulla ämnen eller material. Dalby Solpark bedöms inte vare sig påverka eller påtagligt skada det aktuella riksintresset.

Cirka 350–450 meter söder om verksamhetsområdet återfinns *Mårsätters naturreservat* som upptar en total yta om 134,2 hektar varav 118,2 hektar utgörs av produktionsskog. Topografin för området karakteriseras av mycket kuperad terräng. Naturreservatet påverkas inte av solparken.

3.2. Plansituation och regionala strategier

I Askersunds kommuns gällande *Översiktsplan 2015–2025* framgår det att kommunen ska arbeta för en effektiv energianvändning med hänsyn till miljö och klimat genom användning av uthålliga förnyelsebara energikällor. Askersunds kommun anger även att de ska ställa sig positiva till en utbyggnad av solenergi i kommunen. Någon ny markanvändning för aktuellt verksamhetsområdet pekas inte ut i översiktsplanen.

Enligt Örebro läns *Energi- och klimatprogram 2021–2025*, framtaget av Regionförbundet Örebro samt Länsstyrelsen i Örebro län, framgår det att länet ska aktivt delta i rörelsen kring det nationella miljö- och klimatarbetet. Senast år 2045 ska utsläppen minskas i den grad att det inte förekommer några nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären. Ett av insatsområdena i programmet är ”Robust och förnybart energisystem” där målet bland annat är att öka den förnybara elproduktionen i länet. Bland förslag till åtgärder anges ökad användning av förnybar energi genom kostnads- och resurseffektiv utbyggnad av bland annat solenergi med utgångspunkt i den fysiska planeringen samt anpassning till elnätets begränsningar.

Aktuellt verksamhetsområde är inte detaljplanelagt.

Dalby Solpark utgör således ett viktigt bidrag till ovan beskrivna mål och strategier då den bland annat möjliggör en tids- och kostnadseffektiv etablering av nödvändig produktion av förnybar energi till det allmänna elnätet.

3.3. Val av plats

Vid undersökning av områden för potentiell etablering av solkraft påverkar en mängd faktorer platsens sammanvägda lämplighet. Kriterierna vid lokalisering av solparker är i förstahand goda förutsättningar för solinstrålning samt tillgänglig kapacitet i elnätet. Andra viktiga faktorer är bland annat få motstående intressen samt närhet till nätanslutningspunkt, och därmed möjligheten till effektiv nätanslutning. Rådighet över mark, genom exempelvis ägande eller arrendeavtal, krävs oftast i närheten av den potentiella nätanslutningspunkten för att nätägaren ska påbörja en nätutredningsprocess.

Byggbarhet är även relevant, inte minst på skogsmark, och undersökningar behöver då göras av bland annat jordarter, jorddjup samt topografi.

Att aktuell lokalisering blivit vald beror sammanfattningsvis på:

- God solinstrålning
- Mycket närliggande nätanslutningspunkt med tillgänglig kapacitet
- Den befintliga infrastrukturen såsom vägar är god
- Mycket få motstående intressen såsom natur-, friluftslivs- och kulturmiljövärden
- Mycket få närbelägna grannar och annan bebyggelse vilket minimerar ev. störning
- Mycket goda möjligheter för en tekniskt och ekonomiskt genomförbar konstruktion samt installation, i förhållande till verksamhetens storlek, med minimal påverkan på marken
- Goda möjligheter för främjande av biologisk mångfald och skapande av positiva biologiska värden i området
- Rådighet över marken

3.4. Praxis och vägledning

Med anledning av de domar som kommit från Mark- och miljööverdomstolen⁵ avseende solparker på brukningsvärd jordbruksmark kan en exploatör behöva utreda alternativa lokaliseringar som visar på att det inte finns annan mark som är bättre lämpad för ändamålet. Omfattningen av en s.k. lokaliseringsutredning beror på omständigheterna i det enskilda fallet. I aktuellt fall anses närområdet, upp till cirka 5 kilometer, kring nätanslutningspunkten vara en rimlig avgränsning då det redan idag finns bekräftad tillgänglig kapacitet för anslutning av en solpark av denna mindre storlek till det allmänna nätet.

⁵ Se Mark- och miljööverdomstolens avgöranden den 22 november 2023 i mål nr M 1026–22 samt M 15064–21.

Alternativa lokaliseringar som är belägna längre bort från nätanslutningspunkten anses alltså inte vara relevanta eftersom anslutningen ej kan bli tekniskt och funktionellt lämpligt och/eller ekonomiskt rimligt med anledning av de höga anslutningskostnaderna samt förmodad påverkan på exempelvis områdesskydd samt natur- och kulturvärden vid en lång ledningsdragning.

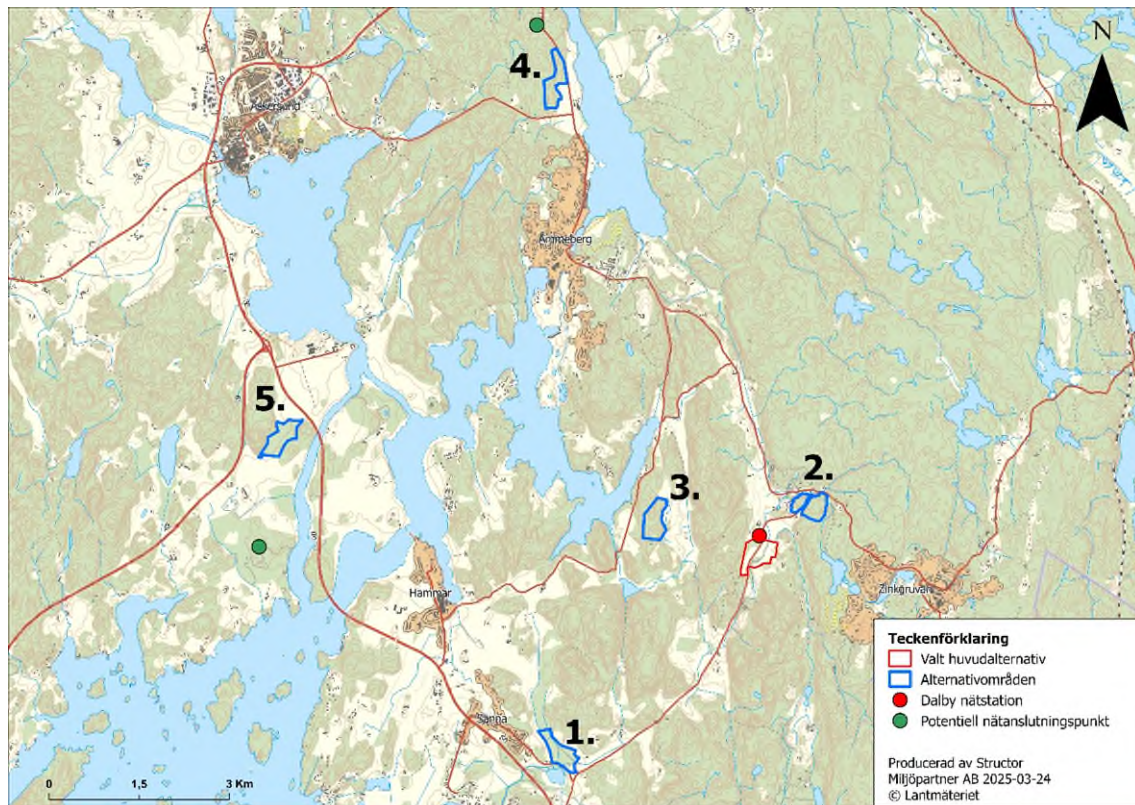
Att utreda möjliga alternativa lokaliseringar inom ett relativt begränsat geografiskt område stämmer även överens med flertalet tidigare domar i olika solparksärenden som kan anses vara vägledande. I exempelvis mål M 6612-22 vid Växjö tingsrätt presenterade sökanden tre alternativ inom två mil från huvudalternativet. Domstolen bedömde att det för en icke anmälnings- och icke tillståndspliktig anläggning så nådde ingiven lokaliseringsutredning upp till de krav som bör ställas. I mål M 189-23 vid Vänersborgs tingsrätt konstaterar också domstolen att en lokaliseringsutredning bestående av två alternativ inom samma kommun uppnår de krav som bör ställas med utgångspunkt att den aktuella verksamheten varken är anmälnings- eller tillståndspliktig.

3.5. Alternativredovisning

Nedan redovisas de fem alternativa lokaliseringar, se Figur 5, som utretts samt jämförts med det valda huvudalternativet. Till varje alternativ hör en karta samt sammanfattande beskrivning av områdets förutsättningar samt huvudsakliga skäl till att det valts bort. Samtliga utredda aspekter sammanställs sedan i en jämförelsematris, se tabell 2.

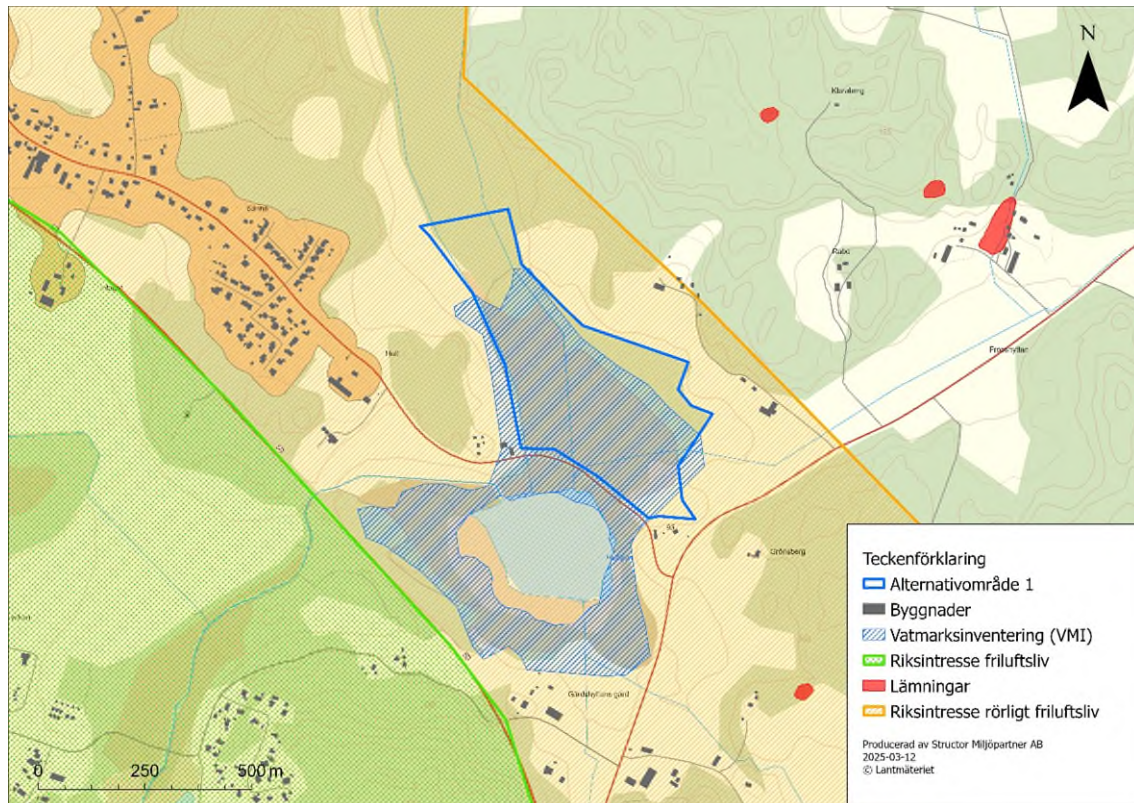
Alternativ 1-3 utgår från en och samma nätanslutningspunkt, det vill säga Dalby nätstation, och befinner sig inom en radie på upp till cirka 5 kilometer från denna.

För att också undersöka ett större geografiskt område (åtminstone inom kommunens gränser), redovisas ytterligare två alternativ. Alternativ 4-5 är belägna för långt bort från Dalby nätstation för att det skulle vara tekniskt och funktionellt lämpligt och/eller ekonomiskt rimligt att realisera. Dessa alternativ skulle således behöva anslutas till en annan nätanslutningspunkt, varvid information om anslutningsmöjligheter samt tillgänglig kapacitet saknas. Med anledning av detta undersöks därför avstånd till närmsta potentiella nätanslutningspunkt, exempelvis längs med en närliggande lokal- eller regionnätledning. I sådana fall skulle en ny station antas behöva anläggas vid ledningen, vilket ökar nätanslutningskostnaderna markant. De ökade kostnaderna till följd av detta minimerar möjligheten ytterligare till att kunna bekosta en längre ledningsdragning.

Figur 5: Kartan visar de fem alternativa lokaliseringarna till huvudalternativet. Alternativområden är märkta med respektive numrering.

Alternativ 1 – Sänna

Figur 6: Kartan visar alternativområde 1 till huvudalternativet. Alternativet är markerat med blå linje.

Alternativområde 1 omfattar cirka 19 hektar och är beläget 4,7 kilometer från Dalby närtstation. Området består huvudsakligen av sankmark samt skogsmark på platt terräng. Enligt Nationella Marktäckedata utgörs huvuddelen av skogsmarken inte av produktionsskog. Skogsstyrelsen har identifierat våtmarken som sumpskog. Våtmarken är ansluten till en närliggande sjö.

Jordarten i området domineras av torv och lera-silt, vilket innebär att marken är fuktig och svårdränerad. Området är registrerat i Våtmarksinventeringen (VMI) och har klassificerats som innehållande ”Vissa naturvärden”. Ungefär hälften av ytan ligger inom vattenskyddsområdet för Vättern. Enligt gällande föreskrifter är schaktningsarbeten tillståndspliktiga, och förvaring av större mängder timmer samt hantering av hälso- eller miljöfarliga ämnen är förbjuden. En anläggning av en solpark innebär markarbeten och skogsavverkning. En solpark kan vara förenligt med vattenskyddsföreskrifterna under förutsättning att nödvändiga tillstånd erhålls.

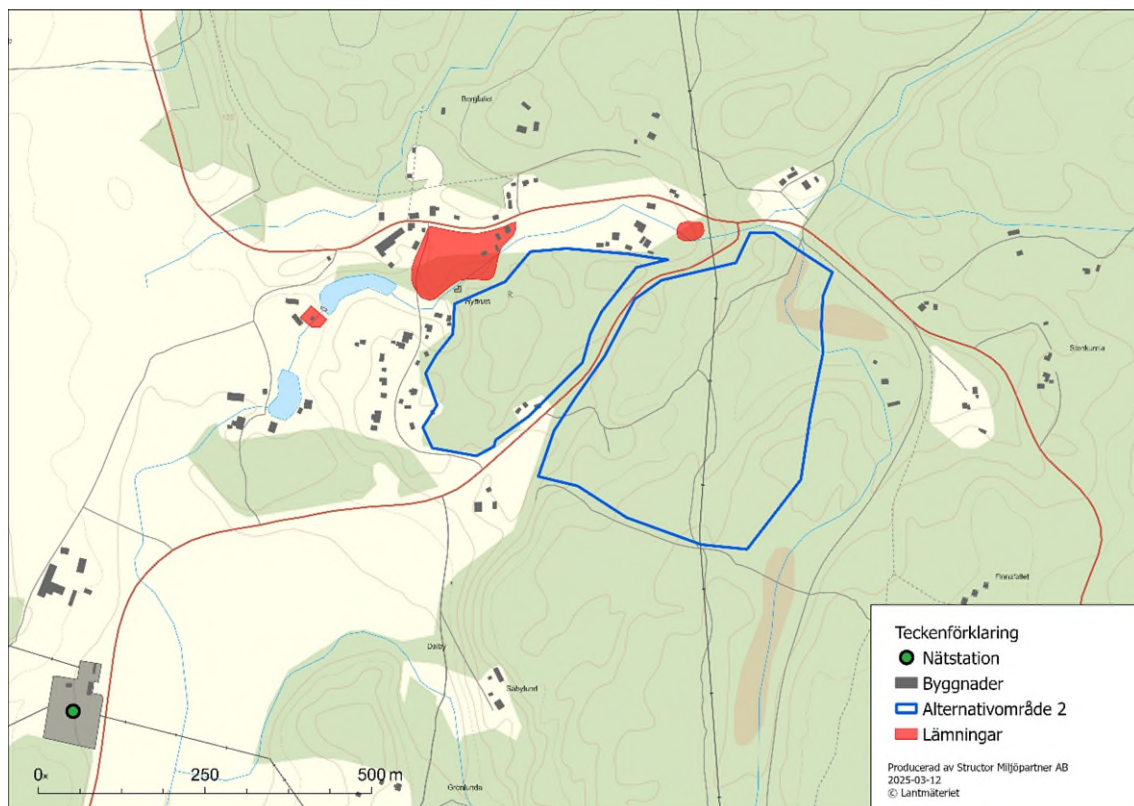
Vidare är området beläget inom riksintresse för rörligt friluftsliv. På andra sidan väg 589 och väg 50, cirka 500 meter väster om området, finns ytterligare ett riksintresse för friluftsliv.

Att etablera en solpark på skogsmark innebär betydligt mer omfattande markförberedelser jämfört med exempelvis jordbruksmark. Eftersom området består av sankmark och skogsmark kan stubbfräsning och borttagning av rötter krävas, vilket leder till en betydande och permanent förändring av markens karaktär. Denna påverkan är irreversibel och innebär att ekosystemet och den naturliga hydrologin förändras på ett sätt som inte går att återställa.

Kostnaden för kabeldragning är väsentligt mer kostsam med tanke på den långa avståndet till nätstationen.

De beskrivna förhållandena, inklusive markens beskaffenhet, vattenskyddsföreskrifter, riksintresse för friluftsliv och avståndet till nätstationen, gör att detta område bedöms som ett mindre lämpligt alternativ för solparken jämfört med huvudalternativet.

Alternativ 2 – Kulltorp

Figur 7: Kartan visar alternativområde 2 till huvudalternativet. Alternativet är markerat med blå linje.

Alternativområde 2 omfattar cirka 18 hektar och är beläget 800 meter från Dalby nätstation. Området består huvudsakligen av produktiv skogsmark med en kuperad terräng där jordarten domineras av berg och morän. Skogsbeståndet utgörs i huvudsak barrskog enligt Nationella Marktäckedata. Cirka en tredjedel av området avverkades för mer än 10 år sedan enligt Skogsstyrelsens kartportal. För resten av området saknas data men genom studie av Ortofoto från Lantmäteriet består området till största del av uppvuxen skog, med en mindre del som ser ut att vara hygge. Denna typ av markförhållanden gör området mer svårarbetat för en solparksetablering, då både topografin och markens beskaffenhet kräver omfattande ingrepp för att skapa tillräckligt plana ytor för solpanelerna. Eftersom området består av skogsmark kan kommer någon typ av stubbfräsning att behövas utföras samt borttagning av rötter, vilket medför en omfattande och varaktig förändring av markens struktur samt hydrologi.

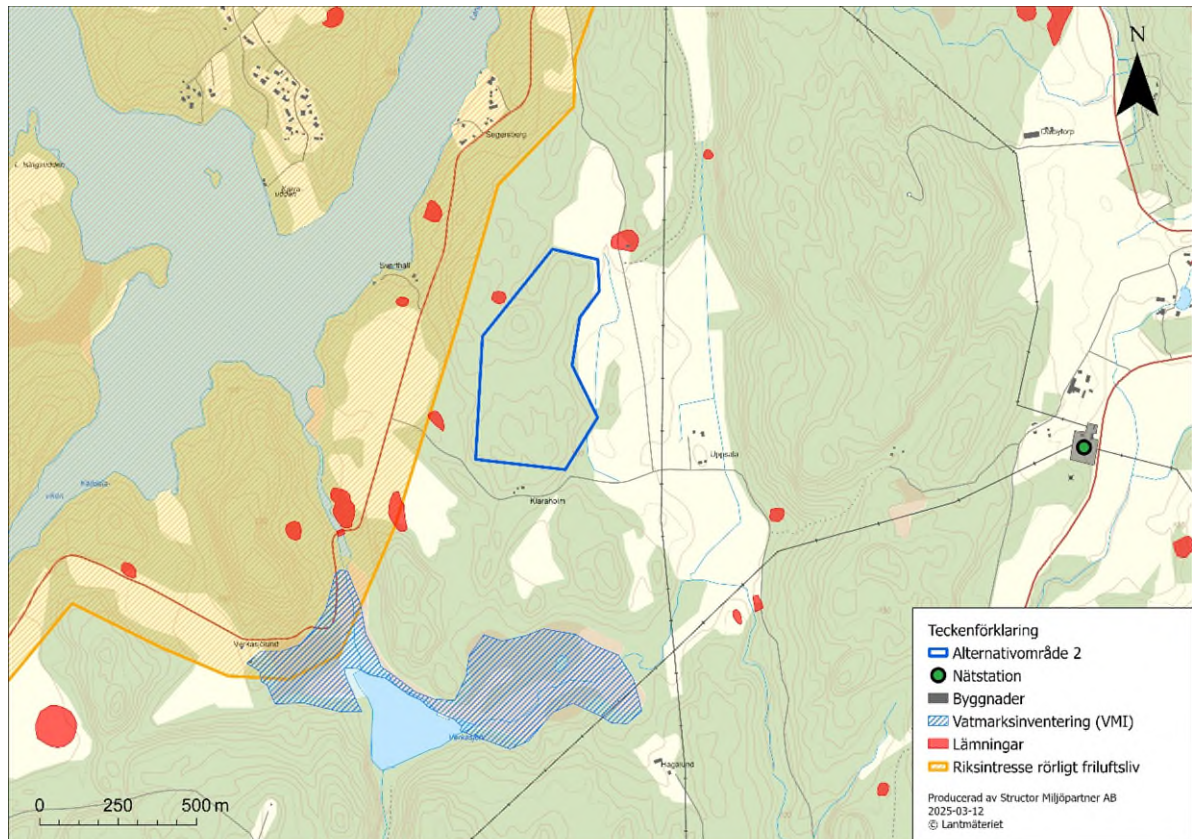
Det västra delområdet gränsar direkt till samhället Kulltorp, där flera bostäder är belägna i direkt anslutning till området. Denna närhet kan medföra en betydande påverkan på de boendes vardagslandskap. Väg 585 utgör en gräns mellan de båda delområdena och det östra delområdet angränsar inte till någon bebyggelse.

I den nordvästra delen angränsar området till en fornlämning.

Att anlägga en solpark på detta område innebär omfattande markingrepp, framför allt på grund av den kuperade terrängen och den hårda berggrunden. För att skapa plana ytor krävs omfattande markberedning och i vissa fall sprängning, vilket medför både högre kostnader och en större miljöpåverkan än på mer lättarbetad mark. Alternativa konstruktionsmetoder förväntas här behövas i form av främst förborring och gjutning vid förankring av stålprofilerna, vilket är en mer kostsam och resurskrävande metod med större markpåverkan.

Detta alternativ bedöms vara mindre lämpligt för solparksetablering av flera faktorer. Den kuperade terrängen och berggrunden innebär högre etableringskostnader och större ingrepp i naturen, vilket gör projektet både ekonomiskt och miljömässigt mer utmanande. Avverkning av större ytor skogsmark medför större klimat- och miljöpåverkan än vid valt huvudalternativ då skogens funktion som kolsänka förloras samt en generellt negativ påverkan på olika skogliga naturvårdskvaliteter. Dessutom kan närheten till bostadsområdet Kulltorp skapa negativa effekter för de boende. Sammanvägt gör dessa faktorer att detta område är en sämre lokalisering än huvudalternativet.

Alternativ 3 – Klaraholm

Figur 8: Kartan visar alternativområde 3 till huvudalternativet. Alternativet är markerat med blå linje.

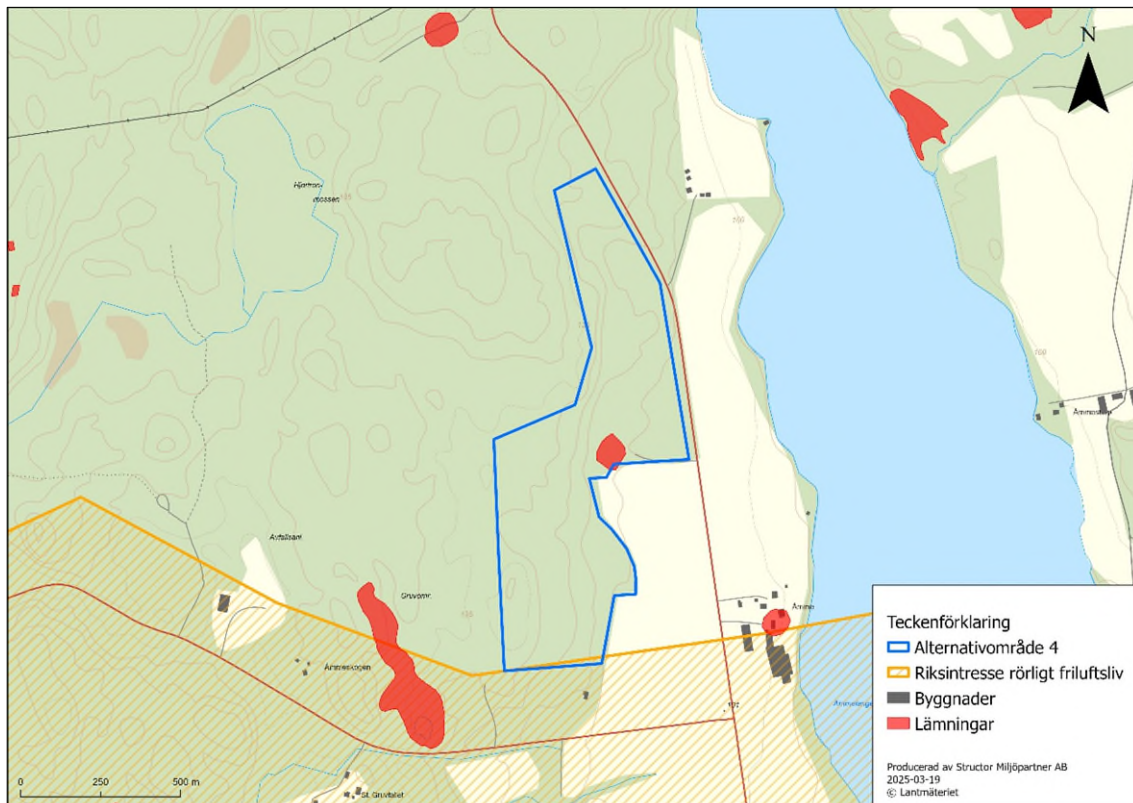
Alternativområde 3 omfattar 20 hektar skogsmark och ligger 1,5 kilometer från nätstationen i Dalby. Området har en kuperad terräng med jordart dominerad av berg och granit, vilket gör markförhållandena svårarbetade. Skogsbeståndet utgörs främst av produktionsskog, men även vissa delar improduktiv skog enligt Nationella Marktäckedata. Enligt Nationella Marktäckedata består skogsmarken huvudsakligen av trivallöv- och barrskog

Området angränsar till ett riksintresse för friluftsliv, och en möjlig fornlämning finns längs den östra områdesgränsen. Det finns endast ett fåtal bostäder i närområdet.

Den kraftiga höjdvariationen gör att omfattande markberedning och eventuell sprängning krävs för att möjliggöra en solparksetablering, vilket medför både högre kostnader och större markingrepp. Alternativa konstruktionsmetoder förväntas här behövas i form av främst förborring och gjutning vid förankring av stålprofilerna, vilket är en mer kostsam och resurskrävande metod med större markpåverkan. Avverkning av större ytor skogsmark medför större klimat- och miljöpåverkan än vid valt huvudalternativ då

skogens funktion som kolsänka förloras samt en generellt negativ påverkan på olika skogliga naturvårdskvaliteter. Dessa faktorer gör att alternativet bedöms vara mindre lämpligt än huvudalternativet.

Alternativ 4 – Åmme

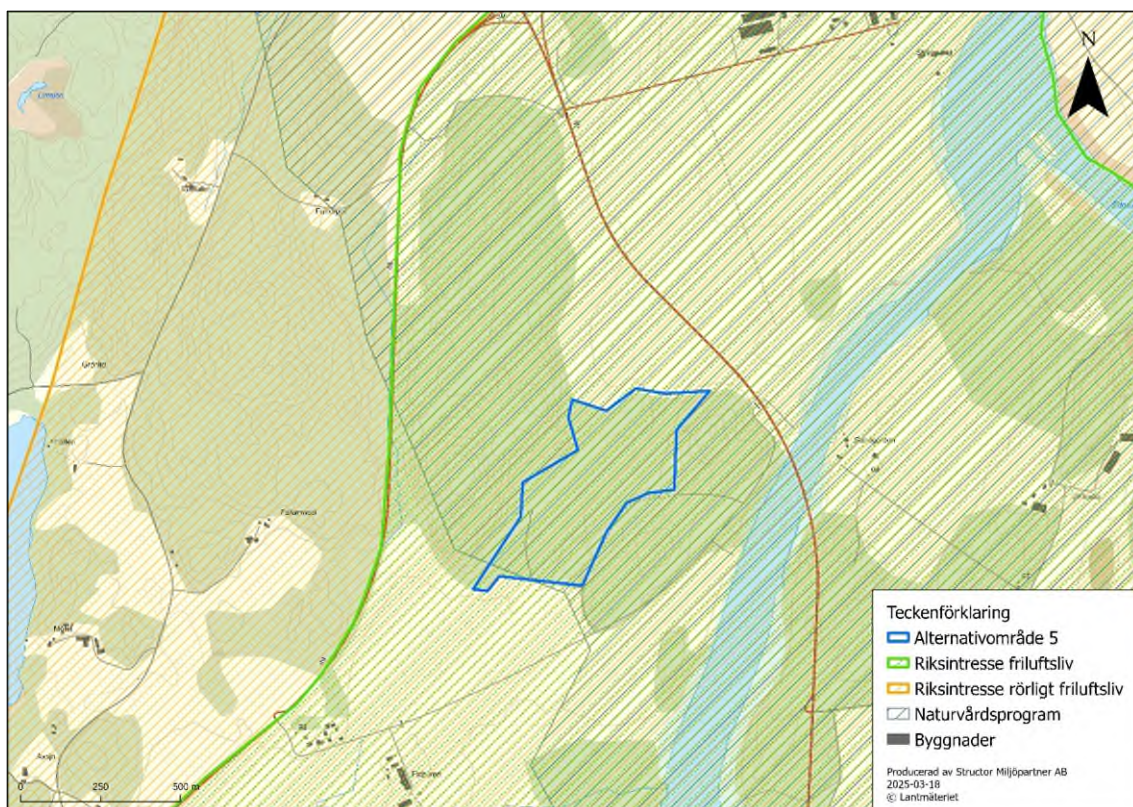
Figur 9: Kartan visar alternativområde 4 till huvudalternativet. Alternativet är markerat med blå linje.

Alternativområde 4 omfattar cirka 20 hektar skogsmark, och är inte belägen i närheten av nätstationen i Dalby. Den närmsta ledningen där en potentiell nätanslutningspunkt skulle kunna upprättas är belägen cirka 500 meter norr om alternativområdet. Området har en till viss del kuperad terräng med jordart dominerad av morän, silt och berg, vilket på flera håll gör markförhållandena svårarbetade. Enligt Nationella Marktäckedata utgörs skogsbeståndet av produktionsskog i form av bland annat lövblandad barrskog och granskog.

Området angränsar direkt till ett riksintresse för friluftsliv. Inom området finns även en övrig kulturhistorisk lämning i form av en lägenhetsbebyggelse. I närheten återfinns några enstaka bostadshus, vilka således skulle kunna påverkas till viss del av en solparksetablering.

Inom de ytor där större höjdvariationer och berg förekommer skulle mer omfattande markberedning och eventuell sprängning krävas för att möjliggöra en solparksetablering, vilket medför både högre kostnader och större markingrepp. Alternativa konstruktionsmetoder förväntas här till viss del behövas i form av främst förborring och gjutning vid förankring av stålprofilerna, vilket är en mer kostsam och resurskrävande metod med större markpåverkan. Avverkning av större ytor skogsmark medför större klimat- och miljöpåverkan än vid valt huvudalternativ då skogens funktion som kolsänka förloras samt en generellt negativ påverkan på olika skogliga naturvårdskvaliteter. Sammanvägt bedöms alternativet vara mindre lämpligt än huvudalternativet.

Alternativ 5 – Stjärnsund

Figur 10: Kartan visar alternativområde 3 till huvudalternativet. Alternativet är markerat med blå linje.

Alternativområde 5 omfattar cirka 20 hektar skogsmark, och är inte belägen i närheten av nätstationen i Dalby. Den närmsta ledningen där en potentiell nätanslutningspunkt skulle kunna upprättas är belägen cirka 1,5 kilometer söder om alternativområdet. Enligt Nationella Marktäckedata utgörs skogsbeståndet av produktionsskog i form av bland annat lövblandad barrskog och granskog. Området är förhållandevis flackt, men skogsmarkens höjdskillnader väster om området kan medföra risk för skuggeffekter.

Jordarten domineras av lera-silt med inslag av berg. Det är främst i den östra/nordöstra delen av alternativområdet som markförhållandena bedöms vara mer svårarbetade.

Området omfattas av riksintresse för friluftsliv samt rörligt friluftsliv samt ett naturvårdsprogram. Området inom naturvårdsprogrammet beskrivs av länsstyrelsen bland annat genom följande *"Stjärnsundsområdet utgör ett tilltalande kulturlandskap med stort inslag av vatten. Genom läget utmed riksväg 50 upplevs det av en större allmänhet."* Inga bostadshus finns i direkt eller nära anslutning till alternativområdet.

I den nordöstra/östra delen av alternativområdet skulle mer omfattande markberedning samt alternativa konstruktionsmetoder krävas, vilka är mer kostsamma med större markpåverkan. Avverkning av större ytor skogsmark medför i allmänhet större klimat- och miljöpåverkan än vid valt huvudalternativ då skogens funktion som kolsänka förloras samt en generellt negativ påverkan på olika skogliga naturvårdskvaliteter. Alternativet omfattas även av motstående intressen i form av två riksintressen för friluftsliv/rörligt friluftsliv och ett naturvårdsprogram. Slutligen kommer ledningsdragningen bli för lång, för en solpark av denna storlek, då en ny station också antas behöva anläggas för upprättande av nätanslutningspunkt. Sammanvägt bedöms således alternativet vara mindre lämpligt än huvudalternativet.

Tabell 1: Översikt av bedömningsgrunder för de identifierade lokaliseringalternativen.

				Gynnsamma förutsättningar för etablering av solpark		
				Neutrala förutsättningar för etablering av solpark		
				Ogynnsamma förutsättningar för etablering av solpark		
Undersökt aspekt	Dalby Solpark	Alternativ 1 Sänna	Alternativ 2 Kulltorp	Alternativ 3 Klaraholm	Alternativ 4 Åmme	Alternativ 5 Stjärnsund
Solinstrålning	God solinstrålning	God solinstrålning	God solinstrålning	God solinstrålning	God solinstrålning	God solinstrålning
Avstånd till nätanslutningspunkt	<100 m	4,7 km	800 m	1,5 km	500 m*	1,5 km*
Markförhållanden och byggbarhet	Mestadels enkelbearbetad jordbruksmark	Flackt men blöta markförhållanden	Kuperad skogsmark	Kuperad skogsmark	Mestadels kuperad skogsmark	Till större del flackt
Infrastruktur såsom vägar	Goda förutsättningar (väg 585)	Goda förutsättningar (väg 585)	Goda förutsättningar (väg 585)	Goda förutsättningar (väg 586)	Goda förutsättningar (väg 586/590)	Goda förutsättningar (väg 50/skogsväg)
Närhet till bostadshus/bebyggelse	Avskärmat utan närhet till närboende	Närhet till tätort	Nära sammanhållen bostadsbebyggelse	Få närboende, dels avskärmade	Få närboende, viss påverkan	Avskärmat utan närhet till närboende
Naturmiljövärden	Inga kända naturvärden	Vissa kända naturvärden	Inga kända naturvärden	Inga kända naturvärden	Inga kända naturvärden	Inga kända naturvärden
Kulturmiljövärden, fornlämningar	En angränsande fornlämning	Inga kända kulturmiljövärden/ lämningar	En angränsande fornlämning	En angränsande möjlig lämning	En övrig kulturhistorisk lämning omfattas	Inga kända kulturmiljövärden/ lämningar
Friluftslivsvärden	Inga kända värden för friluftslivet	Kända värden för friluftslivet	Inga kända värden för friluftslivet	Vissa värden för friluftsliv kan finnas	Vissa värden för friluftsliv kan finnas	Kända värden för friluftslivet
Landskapsbild	Liten och lokal påverkan	Liten och lokal påverkan	Negativ påverkan för närboende	Liten och lokal påverkan	Liten och lokal påverkan	Negativ påverkan för besökare/allmänhet
Vattenmiljö	Låg risk för påverkan	Risk för negativ påverkan	Viss risk för påverkan	Viss risk för påverkan	Viss risk för påverkan	Viss risk för påverkan

*beaktat behov av ny station

Sammanvägd bedömning

Dalby Solpark ianspråktar ytor av brukningsvärd jordbruksmark i en mindre omfattning. Detta synsätt är i linje med meddelad praxis från Mark- och miljööverdomstolen⁶. Därutöver är solparker alltså en icke anmälnings- och tillståndspliktig verksamhet. Dessa faktorer är något som bör beaktas vid bedömningen av den anmälda solparkens tillåtlighet enligt 3 kap. 4 § MB. Den aktuella jordbruksmarken består av små växtodlingsfält som producerar mycket begränsade mängder livsmedel samt som regelbundet utsätts för viltskador. Marken är dessutom svårbrukad med avgränsande diken och nivåskillnader som försvårar maskin användning. Med hänsyn till markområdets ringa storlek och kvalitet bedöms den aktuella jordbruksmarken ha ett lågt värde för livsmedelsproduktionen.

Enligt 3 kap. 1 § MB ska ”Mark- och vattenområden användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde skall ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning.” I det aktuella fallet bedöms det vara god hushållning att nyttja berörd lågproduktiv jordbruksmark för produktion av förnybar energi i stället för att låta det bli trädesmark.

Det anges också i förarbetsuttalanden kopplade till hushållningsbestämmelserna att markens ”kvalitet för biologisk produktion” bör tillmätas betydelse vid prövning av verksamheters lokalisering samt utformning. Vidare bör det noteras att syftet med hushållningsbestämmelserna är att vara mån om sådan mark som kan nyttjas för livsmedelsproduktion, vilket innebär att bestämmelserna inte avser säkra en upprätthållen livsmedelsproduktion på marker där antingen sådan produktion saknas helt eller endast har ringa betydelse utifrån ett jordbruks- eller regionalpolitiskt perspektiv.

Ett ianspråktagande av aktuell yta jordbruksmark med denna beskaffenhet bör således inte betraktas som ett väsentligt bortfall av livsmedelsproduktion. Med andra ord har den aktuella jordbruksmarken inte ett sådant högt värde att det kan anses vara överordnat intresse av produktion av förnybar energi som enligt praxis konstateras vara ett väsentligt samhällsintresse.

Ovan redovisas även en jämförelsematris för att få en överblick av bedömningen av de utredda alternativen, se tabell 2. De redovisade alternativa lokaliseringarna är belägna på skogsmark. Fyra av alternativen utgörs till större del eller delvis av kuperad terräng, vilket är mycket vanligt förekommande i detta geografiska område. Vid etablering av solparker

⁶ Svedberga-domen, mål nr M 13462-22 vid Svea hovrätt.

på sådan mark tillkommer större markingrepp som medför stora ökade markförberedelse- och installationskostnader som solparker av denna mindre storlek inte kan bekosta i kombination med längre ledningsdragningar. Avverkning av större ytor skogsmark medför också större klimat- och miljöpåverkan än vid valt huvudalternativ, som enbart tar en liten yta skogsmark i anspråk.

Huvudalternativet bedöms således som det sammantaget mest lämpliga vid en avvägning utifrån miljömässiga, tekniska och ekonomiska aspekter (jfr. 2 kap. 6 § MB). Alternativen har dessutom bedömts avseende om de är godtagbara ur samhällssynpunkt och om de kan exploateras för en rimlig kostnad (jfr. 3 kap. 4 § MB).

Den sammanvägda bedömningen är att lokaliseringsutredningen visar att behovet av det väsentliga samhällsintresset, produktion av förnybar el, inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Den sökta lokaliseringen kan därmed anses lämplig enligt 2 kap. 6 § MB jämfört med 3 kap. 1 § MB, och bedöms vara förenlig med kraven i 3 kap. 4 § MB.

4. PÅVERKANSBEDÖMNINGAR

4.1. Areella näringar – Jordbruk

3 kap. 4 § Miljöbalken

Brukningsvärd jordbruksmark är av nationell betydelse och får enligt 3 kap. 4 § MB tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen, och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Huruvida jordbruksmarken är brukningsvärd eller inte ska vid bedömningen beakta om marken med hänsyn till dess läge, beskaffenhet samt förutsättningarna i övrigt är lämpat för jordbruk.

Nuläge

Aktuellt verksamhetsområde utgörs av sammanlagt cirka 16 hektar åkermark på vardera sida om väg 585 som ligger i träda, kodat som ”slätter och betesvall” eller till viss del för odling av korn (vår). Jordbruksmarken bedöms vara brukningsvärd, men av lägre kvalitet för biologisk produktion. Detta bekräftas även i Skatteverkets bedömning av beskaffenhetsklass för den aktuella jordbruksmarken. Ytor i direkt anslutning kring Verkaån, som utgör del av betesmark i den södra delen av (samt vidare utanför)

verksamhetsområdet, har tidigare fått ekonomiskt stöd för restaurering av betesmark. Restaureringen är nu avslutad.

Enligt den nationella åkermarksklassningen har den aktuella markens brukningsvärde klassificerats som klass 3 av 10 (där klass 10 är den bästa marken), vilket innebär att marken har en betydligt lägre produktionsförmåga än genomsnittet. Bakgrunden till denna klassificering av jordbruksmark var att kunna stödja ställningstaganden vid konflikter mellan jordbruk och andra arealkrävande verksamheter. Klassningen är från 1971 och är därför inte fullt applicerbar på dagens förhållanden, men den kan ändå ge en översiktlig bild av de odlingsförhållanden som råder på platsen.

Den aktuella jordbruksmarken producerar idag högst begränsade mängder livsmedel till följd av bland annat viltskador och försvårad maskin användning på grund av hinder i form av flertalet diken samt nivåskillnader. Med anledning av denna problematik saknas efterfrågan från traktens bönder eller fastighetsägaren själv att bruka marken då det inte går att få någon lönsamhet i jordbruksverksamheten. Etableras ingen solpark kommer den aktuella jordbruksmarken med största sannolikhet behöva läggas i träda.

Aktuell jordbruksmark bedöms ha mycket begränsad eller ringa betydelse för såväl livsmedelsförsörjningen som ur ett jordbruks- eller regionalpolitiskt perspektiv.

Påverkan

Konsekvensen av Dalby Solpark medför att en större andel av den berörda jordbruksmarken ställs om till energiproduktion med etablering av grönytor genom insådd av ängsfrön som gynnar biologisk mångfald. Marken kan också användas för produktion av djurfoder eller energiändamål, eller för bete inom en inhägnad. Enligt praxis från Mark- och miljööverdomstolen⁷ innebär en solparks ianspråktagande av jordbruksmark en ändrad markanvändning.

Förslag till åtgärder

Etablering av solpark är en reversibel åtgärd, och efter anläggningens avveckling kan marken återställas till jordbruksmark. Skyddsavstånd om minst 5 meter upprätthålls från restaureringsmarken.

⁷ Se Mark- och miljööverdomstolens avgörande i mål nr M 15064-21.

4.2. Landskapsbild

Nuläge

Området utgörs idag av ett mindre sammanhängande jordbrukslandskap omgivet av kuperad skogsmark. Det finns även inslag av modern samhällsbyggnad i landskapet i form av väg 585 samt en större nätstation med anslutande elledningar. Se bilder tagna inom samt i anslutning till verksamhetsområdet i Figur 11 nedan.

Bild på intilliggande Dalby nätstation.

Bild med vy mot öst.

Bild med vy mot väst, öster om väg 585.

Bild med vy mot norr från sydöstra hörnet av marken.

Figur 11: Bilder tagna inom eller i anslutning till verksamhetsområdet.

Påverkan

Med anledning av den omringande kuperade skogsmarken förväntas insynen till verksamhetsområdet bli mycket begränsad utöver den berörda delsträckan längs med väg 585. Konsekvensen på landskapsbilden bedöms bli begränsad samt lokal, och utgör således inget hinder för verksamhetens tillåtlighet.

Förslag till åtgärder

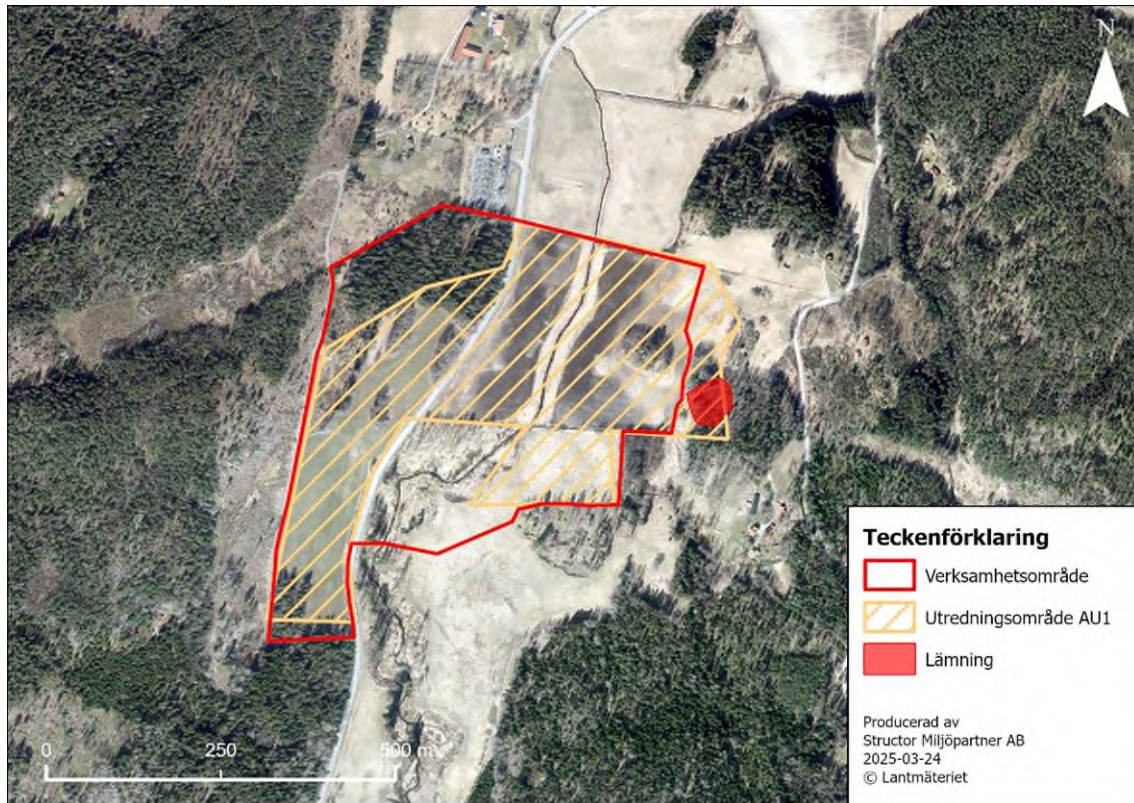
Inga åtgärder bedöms erfordras för att minimera eventuell påverkan på landskapsbilden, vilket Länsstyrelsens preliminära bedömning delar enligt tidigare beslut i föregående samrådsärendet enligt 12 kap. 6 § MB (diarienummer 1759–2023).

4.3. Kulturmiljö

Nuläge

Verksamhetsområdet omfattas inte av något riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § MB eller regionala kulturmiljöprogram. I området finns inte heller några övriga utpekade kulturvärden eller miljöer av kulturhistorisk betydelse. I anslutning till verksamhetsområdet finns det, enligt Fornsöks karttjänst, en fornlämning i form av en fossil åker [L2023:5750], se karta i Figur 12. Den fossila åkern utgörs av ett röjningsröseområde bestående av 14 odlingsrösen.

Länsstyrelsen besiktigade området under försommaren 2023 varvid det bedömdes att området var intressant ur förhistorisk synvinkel. Till följd av detta utfördes en arkeologisk utredning motsvarande steg 1, enligt 2 kap. 11 § kulturmiljölagen (diarienummer 431-3806-2023). I Figur 12 återfinns en karta som visar det aktuella utredningsområdet. Utredningen mynnade ut i att inga nya fornlämningar påträffades inom solparkens verksamhetsområde (Sundström & Guinard 2023).

Figur 12: Karta som visar verksamhetsområdet i förhållande intilliggande fornlämning, samt utredningsområdet för den genomförda arkeologiska utredningen.

Påverkan

Dalby Solpark bedöms inte påverka kulturvärden i området eller den identifierade fornlämningen belägen i anslutning till verksamhetsområdet.

Förslag till åtgärder

Erforderligt avstånd samt hänsyn kommer tas till den närliggande registrerade fornlämningen [L2023:5750]. Enligt Länsstyrelsens tidigare beslut i föregående samrådsärendet enligt 12 kap. 6 § MB (diarienummer 1759–2023) kommer inga ytterligare åtgärder krävas enligt kulturmiljölagen.

4.4. Rekreation och friluftsliv

Nuläge

Verksamhetsområdet omfattas inte av något riksintresse för friluftslivet eller det rörliga friluftslivet. Större delen av verksamhetsområdet utgörs av jordbruksmark. Det finns heller inte några övriga kända värden eller lokala/regionala intressen ur

friluftslivssynpunkt inom eller i närheten av verksamhetsområdet utöver det relativt närbelägna *Mårsätters naturreservat*.

Påverkan

Dalby Solpark bedöms inte ge upphov till några konsekvenser på rekreation och friluftsliv.

Förslag till åtgärder

Då ingen påverkan bedöms uppstå föreslås inga åtgärder för aktuellt intresse.

4.5. Naturmiljö

Nuläge

Idag utgörs verksamhetsområdet huvudsakligen av åkermark som inte bedöms hysa några kända naturvärden. En mindre andel produktiv skogsmark, cirka 4-5 hektar, omfattas även av verksamhetsområdet i den norra delen väster om väg 585. Denna delyta har redan beviljats för avverkning av Skogsstyrelsen⁸, se karta i Bilaga 2. Enligt Nationella Marktäckedata utgörs skogspartiet främst av tallskog och lövblandad barrskog. Inom verksamhetsområdet återfinns inga rapporteringar av rödlistade arter, eller av Skogsstyrelsens signalarter, under perioden 2000–2025 enligt Artportalen.

Inga riksintressen för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB finns på platsen eller i nära anslutning till verksamhetsområdet, och inga andra relevanta utpekade naturvärden såsom nyckelbiotoper eller naturvårdsavtal har identifierats.

Sådana mark- eller vattenområden som anges i förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera omfattas av generellt biotopskydd enligt 7 kap. 11 § första stycket MB. Det generella biotopskyddet omfattar exempelvis åkerholmar, odlingsrösen och diken i jordbruksmark samt alléer. Inom de ytor som omfattas av jordbruksmark återfinns några åkerholmar samt diken, vilka alltså är skyddade genom det generella biotopskyddet.

Konsekvenser

Dalby Solpark bedöms inte påverka några naturvärden vid anpassning av solparkens layout.

⁸ Avverkningsanmälan med ärendenummer A 29229–2023.

Förslag till åtgärder

Solparkens layout anpassas utifrån de identifierade åkerholmarna samt diken så att de kan bevaras i sin helhet. Ett skyddsavstånd på minst 5 meter föreslås. Ansökan om dispens från det generella biotopskyddet bedöms inte bli aktuellt.

4.6. Vattenmiljö

Nuläge

Genom verksamhetsområdets östra delområden rinner ett mindre vattendrag, Verkaån, enligt VISS Vattenkarta, som ingår i huvudavrinningsområdet för Motala ström. Det återfinns även flertalet mindre diken genom jordbruksmarken. Enligt uppgifter från Samhällsbyggnad Sydnärke samt Länsstyrelsen i Örebro län omfattas Verkaån inte av något generellt strandskydd.

Inom verksamhetsområdet har ingen grundvattenförekomst eller andra skyddsvärda vattenrelaterade intressen identifierats.

Konsekvenser

Dalby Solpark bedöms inte medföra någon negativ påverkan på hydrologin eller de existerande vattenmiljöerna varken under anläggnings- eller driftsfasen.

Förslag till åtgärder

Samtliga diken kommer att bevaras i sin helhet.

Skyddsavstånd om minst 5 meter kommer upprätthållas till Verkaån för att undvika beskuggning eller annan negativ påverkan på biotopens naturvärden samt att skötsel kan genomföras.

4.7. Hälsa och säkerhet

Nuläge

Verksamhetsområdet är väl avskilt från bland annat närboende och större vägar. Genom verksamhetsområdet korsar den mindre väg 585.

Konsekvenser

Dalby Solpark ger inte upphov till ökning av buller under drifttiden. Verksamheten kommer inte heller ge upphov till utsläpp till vare sig mark eller luft, och kommer således inte heller påverka exempelvis miljökvalitetsnormerna för luft.

Förslag till åtgärder

Under anläggningsfasen förhåller sig verksamheten till Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15). Under driftsfasen förhåller sig verksamheten till de riktvärden som finns i Naturvårdsverkets (rapport 6538) vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller.

Avstånd om minst 12 meter kommer upprätthållas till väg 585 i enlighet med 47 § väglagen.

4.8. Sammanställning av åtagna försiktighetsåtgärder

För läsbarheten sammanställs relevanta försiktighetsåtgärder för verksamheten nedan.

- Skyddsavstånd om minst 5 meter upprätthålls från restaureringsmarken
- Den registrerade fornlämningen undviks helt enligt layout
- Solparkens layout anpassas utifrån åkerholmar och diken omfattade av generellt biotopskydd med ett skyddsavstånd om minst 5 meter för att undvika påverkan
- Skyddsavstånd om minst 5 meter kommer upprätthållas till Verkaån för att undvika beskuggning eller annan negativ påverkan på biotopens naturvärden samt att skötsel kan genomföras
- Avstånd om minst 12 meter kommer upprätthållas till väg 585 i enlighet med 47 § väglagen

4.9. Verksamhetens förhållande till miljömål

De globala hållbarhetsmålen har antagits av FN:s medlemsländer i Agenda 2030. Hållbarhetsmålen syftar till att uppnå fyra huvudmål till år 2030:

- Att avskaffa extrem fattigdom
- Att minska ojämlikheter och orättvisor i världen
- Att främja fred och rättvisa
- Att lösa klimatkrisen

Bland de 17 globala hållbarhetsmålen berörs målen *Hållbar energi för alla* och *Bekämpa klimatförändringarna* främst av utbyggnad av solkraft. Dalby Solpark har även goda möjligheter att generera positiva biologiska värden som främjar biologisk mångfald, och således även bidrar till målet *Ekosystem och biologisk mångfald*.

Figur 13: De globala hållbarhetsmålen. Bildkälla: Globala målen.

Sveriges miljömål är det nationella genomförandet av den miljömässiga dimensionen av de globala hållbarhetsmålen. Inom ramen för detta finns 16 miljö kvalitetsmål. Dalby Solpark kan bidra till miljö kvalitetsmålen *Begränsad klimatpåverkan* samt *Ett rikt växt- och djurliv* likt resonemangen ovan kring de globala hållbarhetsmålen. Vidare kan Dalby Solpark också bidra till miljö kvalitetsmålet *Ingen övergödning* eftersom utsläpp av exempelvis näringsämnen, i samband med dagens jordbruksverksamhet, som bidrar till övergödning kommer upphöra.

5. REFERENSER

Askersunds kommun (2016). Översiktsplan 2015–2025. Antagandehandling.

Kungliga Lantbruksstyrelsen (1971). Översiktlig gradering av åkermarken i Sverige .
https://jordbruketisiffror.files.wordpress.com/2013/10/akerklassificering_19710211.pdf.

Länsstyrelsen i Örebro län (2003). Beslut om bildande av naturreservatet Mårsätter i Askersunds kommun. Beslut daterat 2003-09-29. Diarienummer 5112-01564-2002.

Länsstyrelsen i Örebro län (2021). Örebro läns energi- och klimatprogram 2021–2025. Publikationsnummer 2021:16.

Länsstyrelsen i Örebro län (2025). Informationskarta Örebro län. Karttjänst. <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=f562080ed7e145219eef0a9354b4a21f>.

Naturvårdsverket (2025). Skyddad natur. Karttjänst.
<https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>.

Regeringskansliet (u.å.). Globala målen och Agenda 2023.
<https://www.regeringen.se/regerings-politik/globala-malen-och-agenda-2030/>.

Riksantikvarieämbetet (2025). Fornsök. Karttjänst. <https://app.raa.se/open/fornsok/>.

SLU Artportalen (2025). Söktjänst. <https://www.artportalen.se/>.

Solar Energy UK (2023). Habitat Report 2023 – Ecological trends on solar farms in the UK.

Sundström, Lars & Guinard, Michel (2023). Röjningsrösen i Dalby. Arkeologisk utredning, etapp 1. SAU Rapport 2023:19.

Sveriges Miljömål (u.å.). Miljömålen. <https://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/>.

VISS (u.å.). Vattenkartan. Karttjänst. <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=1589fd5a099a4e309035beb900d12399>.

6. BILAGOR

Bilaga 1. Mailkorrespondens Vattenfall Eldistribution AB avseende nätanslutning.

Bilaga 2. Karta över avverkningsanmälan till Skogsstyrelsen

301560219 M7 MW årsätters Gård

aleksander1.aune@vattenfall.com <aleksander1.aune@vattenfall.com>
Till: Andreas Ohlson <andy.ohlson@gmail.com>
Kopia: Helene Johansson <helene.johansson@circumflex.se>

22 januari 2025 kl. 17:03

Hej Andreas,

Jag bekräftar härmed att förutsättningarna för att ansluta en solcellspark till ställverket i Dalby på upp till 7MW är mycket goda eftersom det finns ett ledigt s k fack vilket är mycket ovanligt.

Detta faktum både kraftigt reducerar kostnaderna för anslutningen och innebär avsevärt kortare tid för hantering av ärendet och att ansluta anläggningen.

Med vänlig hälsning,

Aleksander Aune

Anslutningsingenjör

Tlf.: 070-3074642

E-post: aleksander1.aune@vattenfall.com

Nätanslutningar Lokalnät Stockholm
Vattenfall Eldistribution AB

Adress: Vattenfall Eldistribution AB, RU 2560, 169 92 Stockholm
Besök: [Evenemangsgatan 13, 169 56 Arenastaden](#)

E.post: aleksander1.aune@vattenfall.com

Webadress: www.vattenfalleldistribution.se

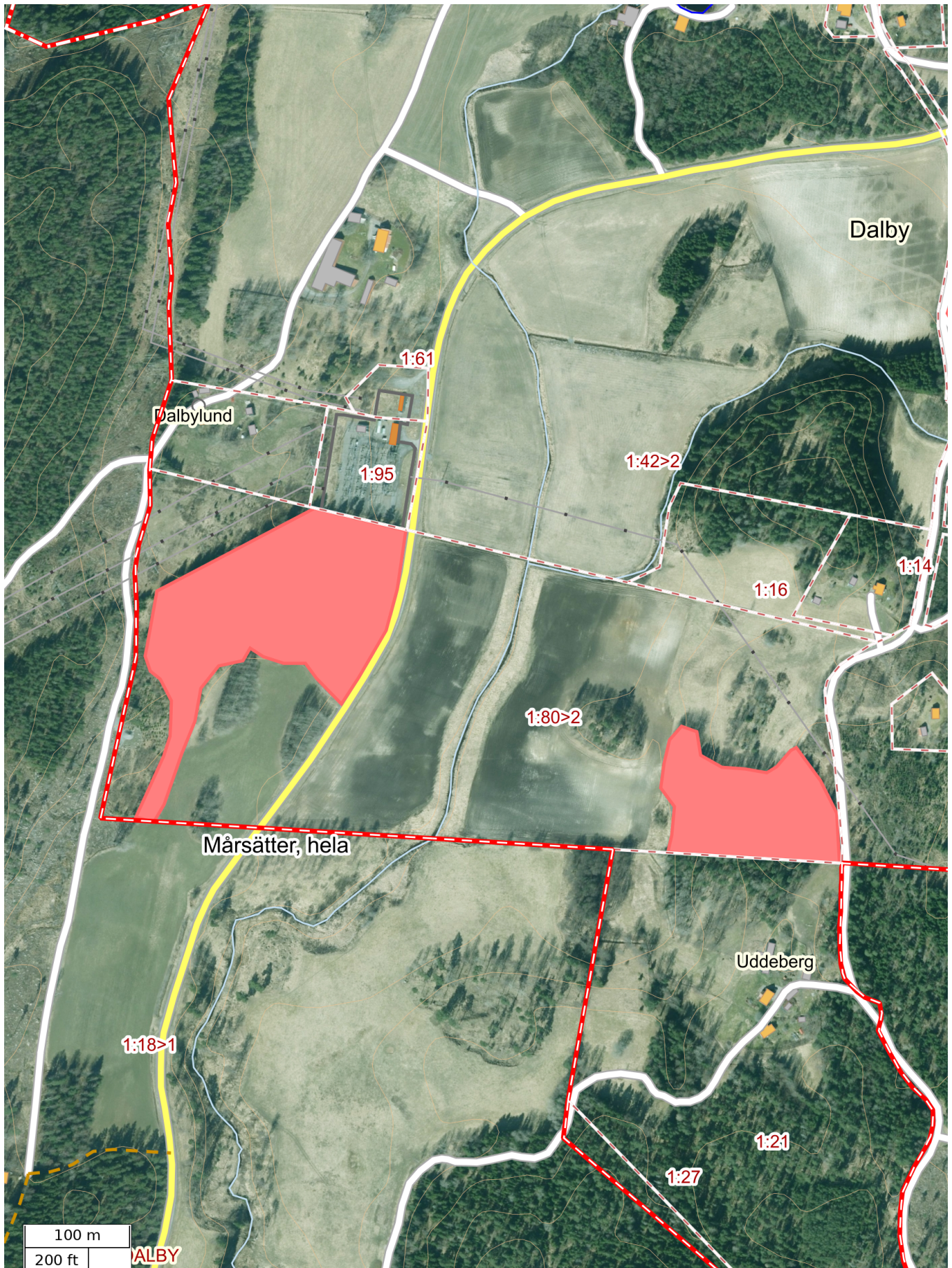

Kartutskrift

Avv anmälan Dalby 1:80

2025-03-13 14:54

Linköpings Skogstjänst AB

Skala: ~1:5000

Kartbild; Copyright © Lantmäteriet - i2008/1325. Skogliga grunddata etc. har källa Skogsstyrelsen.